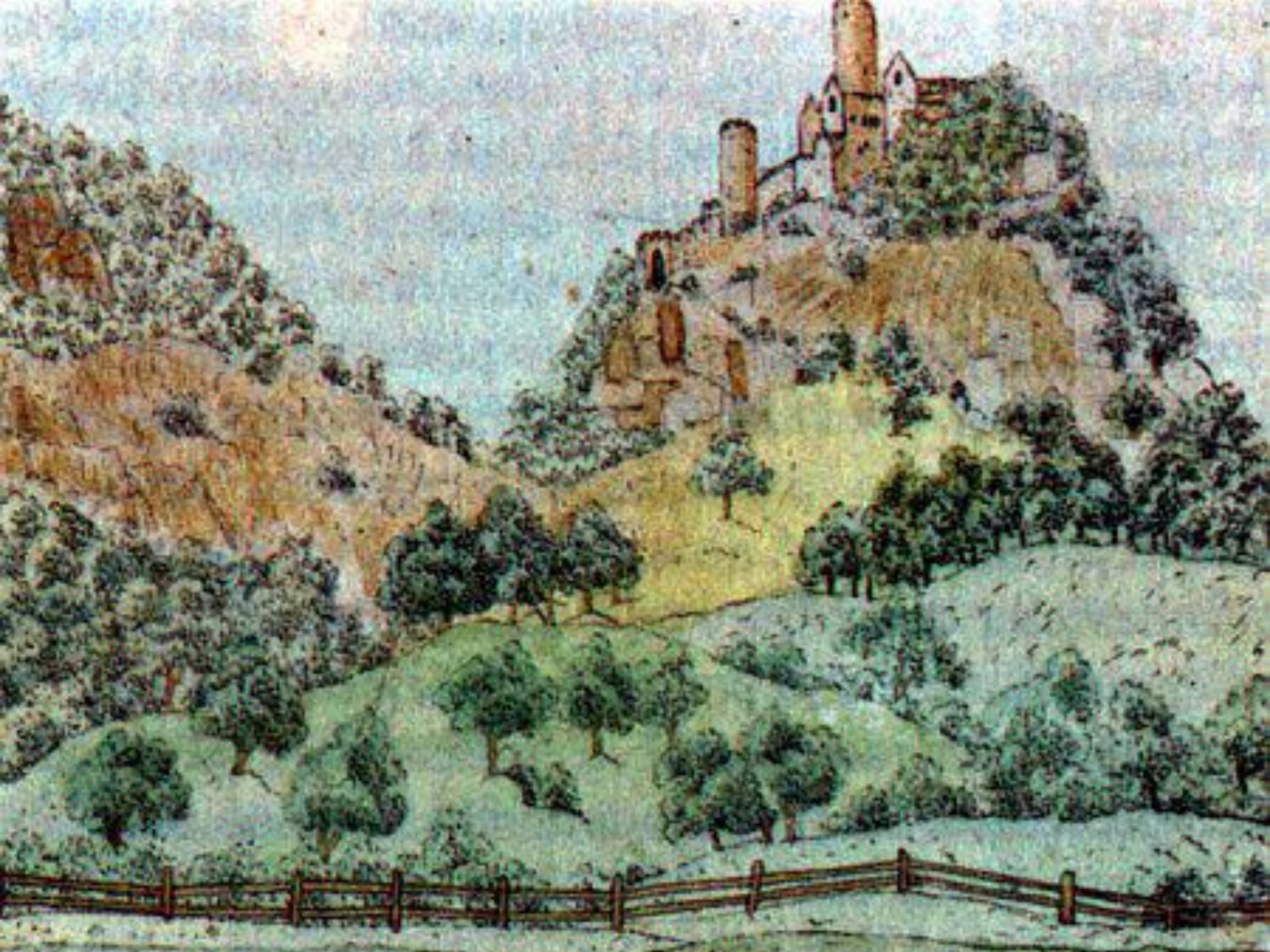

A detailed portrait of Karel Hynek Mácha, a Czech Romantic poet. He is depicted from the chest up, facing slightly to the left but looking towards the viewer. He has dark, wavy hair, a high forehead, and a full, dark beard and mustache. He is wearing a dark jacket over a light-colored shirt with a high collar. The background is a soft, out-of-focus landscape with a body of water and distant hills under a pale sky.

K. H. Mácha

16. 11. 1810 – 6. 11. 1836)

Karlovo nám.,
Petrín, Bezděz,
Házmburk, Radobýl

Severozápadní Čechy

- Mácha – Radobýl (Magické hory, 7, od 14,00 min.)
- co říká Šalda o Máchovi: Vůle k životu projevila se tu paradoxní methodou: rozum popíral cosi, čemu síla přitakávala, a tento rozpor jest vlastní paradox máchovský: v něm v zárodku jest obsaženo celé vývojové drama, které teprve začínáme tušit a jež řešiti jest tolik jako obohatiti svět české poesie novými, teplými a živými skutečnostmi.
- *Bez konce láska je! — Zklamánať láska má!*

Máji! o máji! - krásný máji!! - V obejmutí tvém plesá
zнову živoucí země! Však běda, že žádný cit tak čistý
není, aby nebyl smíšený s citem sobě odporným! - Jako
v potěšení pocestného, vidoucího ponejprve rozkošnou
při cestě své krajinu, se mísí žalost brzkého s ní
rozloučení; jako v sladkost prvního políbení ihned
hořkost posledního vplyne: tak i při vší radosti a plesu
země z příchodu tvého, krásný máji! tvář její jeví
smutek a bol brzkého s tebou se rozestání, a srdce mé jí
co ozvěna zhluboka odpovídá! - -

(Marinka, Obrazy ze života mého)

Co víme

Poznáte Máchův rukopis?

- poznáte, kterou z básní napsal KHM?

1810 – 1836

- něco ze života a z díla KHM
- reflexe Máchova
- Mácha a tři identity básníka (FXŠ Snivec a buřič, 1936; V. Nezval (Ed.) Ani labuť, ani lůna, 1936, Pavel Eisner: Na skále, 1940, oficiálně 1945; poutník, vězeň, básník země a?
- symboly ohně a noci (německá tradice básnictví v 18. století, zejména Novalis)
- inspirace ve vysokém i nízkém (Máj)

Čtení

1. Těžkomyslnost, s. 142
2. Poutník, s. 158
3. Mních, s. 161
4. Cesta z Čech, s. 160 (poslední báseň)
5. Večer na Bezdězu, Márinka, Poutí Krkonošská
6. Máj

Co pro nás znamená Máchův Máj?

- první moderní básník (smyslem tvorby je tvorba sama, text, neuznává obsahové poklesky tvorby Jungmannovy generace – Tyl, Kollár, Hanka a další)
- romantický mýtus
- Mácha jako znak v literárních dějinách
- kdo je básník, je následovníkem KHM (Šalda); kult započat vydáním almanachu Máj v roce 1858 (Neruda, Hálek, tzv. Májovci): „Vyrovnat ať tak, ať onak, ale vyrovnat — a to znamená všechno jiné, jen ne slaboduché papouškování nebo hračkářské obměňování, zvětralé koketování nebo ustydlé kopírování.“

Česká Máchovská tradice

- k Máchovi se hlásila moderna (Jaroslav Zeyer, ale osudem a tvorbou mu je bližší Karel Hlaváček; Machar aj.);
- ale následuje ho každý, kdo by mohl za svou tvorbu třeba umřít; ne nutně za svůj život: „Ve verši o zklamávané lásce jet nám uzavřen odkaz Máchův. Verš rozestupuje se ve dvojí dizonanci: propast prázdná a hrůzy, postavená proti pažím rozevřeným k nekonečnu objetí. Odčinit zklamání nekonečné lásky — hle, čemu se říká dědictví hodné slova toho.“ (Šalda)

Mácha člověk

- vzdělání a profese
- cesty ([video, cesty, čas: 10:50](#));
- lásky (kdo jsou Anička Vrabcová, Márinka, Lea, Mílka, Jarmila a jiné?)
- osudová Lori – Eleonora Šomková (1817 – 1891)
- vzhled KHM
- jeho pohřbívání, hrob, úcta

Máchova smrt

- video – Česká televize, video, 30,40 min.
- (...)

Literatura

ARBES, J. *Karel Hynek Mácha*, 1886

Dějiny české literatury. 2., Literatura národního obrození, 1960, s. 432–456.

EISNER, P. *Na skále: dvanáct zastavení máchovských*. 1945.

HARÁK, I. (Red.). *Máchův kraj v jazyce a literatuře. Sborník mezinárodní konference*, 2010.

JANSKÝ, K. *Karel Hynek Mácha. Život uchvatitele krásy*. 1. vyd. 1953.

JUSTL, V. (Ed.) *Lŭnysvit - Skvosty poezie*, 2008.

Karel Hynek Mácha : osobnost, dílo, ohlas: sborník k 100. výročí Máchovy smrti, 1937.

KŘIVÁNEK V. *Karel Hynek Mácha*, 1986.

Literární pouť Karla Hynka Máchy, 2004.

NEZVAL, V. (Ed.) *Ani labuť, ani lůna: Sborník k stému výročí smrti Karla Hynka Máchy*, 1936.

OPELÍK, J., a kol. *Lexikon české literatury. 3/I. 1. vyd. 2000. s. 32–42.*

PADEVĚT, J. *Cesty s Karlem Hynkem Máchou*, 2010.

ŠALDA, F., X. *Mácha snivec i buřič*, 1936.

Dotazy

děkuji Vám za účast a milou pozornost

Petr Koubek

petr.koubek@nuv.cz